

EK Meubelmaken: "De impact overstijgt die ene"

Terwijl de glorie van het WK Voetbal langzaam wegebt, maakt ons kikkerlandje zich gereed voor een andere krachtmeting: EuroSkills 2010. Gehouden in Lissabon, van 9 tot en met 12 december, met topleerlingen van ruim 75 beroepsopleidingen. Vanuit Nederland vertegenwoordigen drie kandidaten de houtbewerking: meubelmaker Gerard van den Brink en machinaal houtbewerkers Pedro van de Zande en Ruud Buitenhuis. De drie werken samen aan één eindproduct en daarin is EuroSkills uniek, verzekert Alfred Evers, wedstrijdleader en bevoegen begeleider van het Nederlandse hout- en meubelteam.

4

Het is de tweede keer dat EuroSkills plaatsvindt, de première was in 2008 in Rotterdam. Nederland behoort tot de initiatiefnemers maar laat bij houtbewerking al ruim tien jaar verstek gaan bij de WorldSkills die vanaf de jaren zestig om de twee jaar worden gehouden. "Een kwestie van geld", stelt Alfred Evers (47). Hij werkt sinds twee jaar als docent Banktimmeren en Restauratie bij het ROC van Twente en doet daarnaast wedstrijdwerk voor Stichting Hout & Meubel (SH&M). Evers werkte achttien jaar bij het kenniscentrum van de stichting vakopleiding bouwbedrijf in Den Haag. In die tijd zat hij tien jaar in de internationale jury Banktimmeren bij de WorldSkills, de Olympische Spelen onder vakwedstrijden.

Alfred Evers: "Ik vond het altijd erg zuur dat Nederland geen kandidaten stuurde. Er heerste hier een sfeer dat beroepenwedstrijden weinig impact hebben en ook nog vaak plaatsvinden in Verweggistan. Het gaat echter niet alleen om die ene vertegenwoordiger, je hebt te maken met een omgekeerde trechter die heel veel ambassadeurs oplevert. Het begint met alle vakopleidingen, gevolgd door regionale en nationale wedstrijden. Het bedrijfsleven ziet langzamerhand het belang in van zulke krachtmetingen. De deelnemers zijn aantrekkelijke werknemers. Daarnaast krijg je via wedstrijden een mooi beeld van het vak. Het is verder een middel om internationale niveaus met elkaar te vergelijken. Vanwege de open grenzen is het belang daarvan toegenomen."

Alfred Evers hoopt dan ook dat Nederland weer van de partij zal zijn op de komende WorldSkills in 2011 in Londen. "De bedrijfstak zal dan toch meer over moeten hebben voor SH&M, de financier van de houtdelegaties."

BESTE VAN SCHOOL EN REGIO

"Mijn opa maakte veel spinnenwielen." Dát ziet hij zichzelf niet doen, Gerard van den Brink (20) uit Stroe houdt wél van 't fijne houtwerk. Hij doorliep VMBO K Timmeren en stroomde vervolgens door naar BOL 3 Meubelmaken bij ROC Aventus in Apeldoorn. "Een goede opleiding, ik leerde vooral veel van leraar Meubelmaken Syl de Vries. Hij kreeg het afgelopen najaar de uitnodiging om de beste leerling uit te kiezen om deel te nemen aan de Skills Masters, de nationale voorronde voor EuroSkills. Het is natuurlijk een eer als hij jou dan vraagt", vertelt Gerard van den Brink.

Voor de Skills Masters meldden zich ruim vijftig deelnemers, verdeeld over drie regio's. Gerard valt onder Noord en kwam met veertien kandidaten in december samen in het Deltion College te Zwolle voor een regionale voorselectie. "We maakten gebruik van het aanwezige hout en gereedschap en moesten allemaal een zelfde tafeltje maken. Ik kon er goed mijn vaardigheden laten zien, zowel machinaal als qua handwerk. Bijvoorbeeld door verjongde poten te maken; te kiezen voor speciale pengatverbindingen onder een

hoek en door ronde gaten vierkant bij te steken. Ik had de zes uur waarbinnen we moesten werken helemaal nodig, wel spannend..." De jurering - opmeten en beoordeling van eindproduct en werkhouding - gebeurde volgens de internationale normen, verzekert Alfred Evers. De kandidaten moesten daarnaast meesterwerkstukken en/of een portfolio meenemen. Dit werd voor een vijfde meegeteld. Evers: "Als jury vonden we vrij unaniem dat Gerard de winnaar was. Voor het publiek was

Oranje is er weer klaar voor! Van links naar rechts: Gerard van den Brink, Ruud Buitenhuis en Pedro van de Zande

kandidaat'

hij een onopvallende winnaar, hij heeft iets achteloos over zich heen, werkt rustig en zelfstandig door."

De werkstukken van de voorrondes zijn verkocht; de opbrengst ging naar De Vliegende Meubelmakers, een ontwikkelingsproject opgezet door oud-HMC'ers.

SAMENWERKING

Van vier tot zes maart kwamen de drie regionale winnaars samen in Ahoy', het wedstrijdtonaal van MBO-ers van allerlei disciplines die onderling streden om de Skills Masters. De kandidaten Meubelmaken kregen ieder een ontwerp van een stoel toegewezen, afkomstig van meubelontwerpers die op dat vlak de degens kruisten. Gerard van den Brinks ontwerp kwam van Ewout Rintjema van het HMC te Amsterdam. Samen moesten ze van tevoren het model perfectioneren. "En dat terwijl ik het ontwerp slechts één week voor de wedstrijd ontving", moppert Gerard. Hij schrapte de zwaluwstaarten. "Ik kan ze heus wel maken maar keek ook naar de tijd - 17 uur - waarin ik de stoel moest maken. Sommige details konden technisch niet. Zo zat de rugleuningstijl in eerste instantie koud op de zitting; een pengatverbinding maakte die constructie veel sterker. En in tegenstelling tot het oorspronkelijke ontwerp schroefde ik de massieve zitting op het onderliggende raamwerk in plaats van het te lijmen, je weet nooit of het hout gaat werken." Voor dat hout moesten de kandidaten zelf zorgen. Gerard koos voor eiken. "Omdat ik te maken had met verschillende maatvoeringen, vond ik één houtsoort voldoende en op school hadden we 't eiken liggen..." Alfred Evers: "Gerard is een individualist die zijn visie bij die voorbereiding behoorlijk heeft doorgedrukt. Hij heeft inzicht in tijd en wordt niet erg zenuwachtig. Zo viel het op dat hij de rust bewaarde als hij moest wachten op machines." Gerard van den Brink: "Nou, toen dat tijdens de tweede dag soms wel een half uur kon zijn, zag ik de wedstrijd toch echt minder zitten. Gelukkig kon ik tijdens de derde dag iets meer plannen, uiteindelijk was ik weer nét op tijd klaar."

SPONSORS

De machines zijn in bruikleen gegeven door hoofdsponsor Felder en door Leitz (snijge-

Bij de regionale voorselectie gaf Gerard van den Brink het verplichte tafeltje verjongde poten en koos voor speciale pengatverbindingen onder een hoek

De winnende stoel bij Skills Masters

De jury, waaronder Alfred Evers op de voorgrond, bekijkt kritisch de vorderingen

reedschap). De kandidaten namen zelf handgereedschap mee. Alfred Evers: "We zijn de sponsors behoorlijk erkentelijk, het kost al met al toch duizenden euro's per bedrijf." Erwin van Schoonhoven, directeur Felder Nederland: "Onze moeder in Oostenrijk heeft veel ervaring met sponsoring, we begrijpen dat dit soort initiatieven hulp behoeven. Voor ons is het altijd goed om scholieren kennis te laten maken met onze producten. Daarnaast krijg je een zekere naamsbekendheid onder juryleden en bezoekers, we hebben ook gezellig genetwerkt."

Felder stelde in Rotterdam een cirkelzaag/freescombinatie, twee tafelfreesmachines, twee langgatboormachines en drie afzulgers ter beschikking. Erwin van Schoonhoven: "Het was lastig dat we slechts enkele dagen vóór de wedstrijd definitief hoorden welke machines we moesten inzetten. Zo konden wij op onze beurt wél onze flexibiliteit demonstreren. Als je producten zo in de schijnwerkers staan, moet alles natuurlijk wel goed verlopen. Daarom bouwden we de machines zorgvuldig op en bleef een monteur standby tijdens de wedstrijd. Het waren alle nieuwe machines die we nu voor een speciale prijs verkopen. Dit kost ons het nodige maar wekt tevens sympathie op. Al met al staan we heel erg open voor herhaling."

WERKGEVER

De wedstrijd werd een close finish tussen Gerard en Arjan Pals van het HMC uit Rotterdam. Alfred Evers: "Ook een fijne timmerman maar hij had voor zijn werkstuk iets te veel tijd nodig."

Gerard won en daardoor mocht hij door naar de EuroSkills. Op school waren bloemen; hij stond in de Barneveldse Courant, de Krul en de Vakwijzer, het relatieblad van SH&M. Hij is inmiddels afgestudeerd en volgt nu BBL 4 in Nieuwegein. Hij heeft werk gevonden bij zijn laatste stageadres: Ter Maaten Houtbewerking in Kootwijkerbroek, vooral gespecialiseerd in keukens en kasten op maat. Werkgever Aalt ter Maaten: "Gerard is een solide kracht, iemand die zich serieus inzet. Erg zelfstandig, ik denk dat hij zpp'er wordt. Ik gun hem dat, evenals deze wedstrijd. Ik wijs hem er wel op met beide benen op de grond te blijven. Zijn niveau ligt

hoog, absoluut, maar hij moet ook nog veel leren, vooral op het contactuele gebied. Als bedrijf reageren we daarom erg nuchter."

OEFENEN

Gerard zit nu midden in een pittig voortraject voor EuroSkills. In juni kwamen de afgevaardigden van alle beroepsgroepen die afreizen naar Lissabon een dag samen. Alfred Evers: "Het was vooral een teambuildingsdag. Ze vertegenwoordigen daar ons land, dat vereist een bepaalde mentaliteit. Evengoed werd ingegaan op hoe je moet omgaan met winst en teleurstellingen."

Daarnaast is Gerard bezig met een oefenwerkstuk - een telefoonkastje - uit een ander land, om te ervaren op welk niveau ze daar werken. Hij werkt er twee, drie uur per week aan. "Dat tempo moet je opvoeren", vermaant Alfred Evers als wedstrijdleider streng. "Doordat ik nu een vaste baan heb, is dat óók een dagelijkse oefening", verweert Gerard zichzelf. Alfred Evers: "Toch moet je binnenkort een werkschema inleveren. Je zult, inclusief de beurs, moeten denken aan 200 uur oefenen. Jij zit nog niet op alle vlakken op niveau. Jullie moeten in Lissabon in 21 uur een enorm werkstuk maken, je hebt er geen tijd om misers te maken. Het niveau ligt een graadje hoger dan wat je in Ahoy hebt meegemaakt." 'De beurs' is Hout 2010, die plaatsvindt van 27 september tot en met 1 oktober in Ahoy. Hier zal het eerste teamwork plaatsvinden tussen Gerard, Pedro van de Zande en Ruud Buitenhuis: de drie maken er gezamenlijk een werkstuk voor een bekende Nederlander. Van 14 tot en met 16 oktober volgen verplichte trainingsdagen.

TEAMWORK

Evenals op Hout 2010, zal het team in Lissabon in één ruimte werken. Ruud gaat er voor Gerard en Pedro de hun toegewezen ontwerpen technisch invoeren, machines instellen en mallen maken. Alfred Evers: "Het teamwork

moet leiden tot één gezamenlijk eindproduct. Dat maakt kans op de landprijs, daarnaast kent elke categorie een winnaar. Hoe Gerard, Pedro en Ruud soep moeten koken van dat eindproduct weet ik niet, de opzet wordt op dit moment in elkaar gezet. Ik ga mijn best doen om daartussen te komen, het blijkt dat de verschillende landen heel andere ideeën hebben. Persoonlijk vind ik het teamwork fantastisch, dat mag van mij in de toekomst worden uitgebreid met een eigen ontwerper. Je stimuleert hiermee dat verschillende disciplines meer respect krijgen voor elkaar, een goede leerschool voor de dagelijkse praktijk!"

Op WK-niveau is teamwork nog ondenkbaar, vervolgt Evers. "Alle beroepen zitten er in verschillende hallen. Onze oproep is om dat eens los te laten. Een bijkomend voordeel van dat teamwork is dat beroepen die op zichzelf moeilijk kunnen meedoen, nu toch kunnen meedingen. Ik denk aan landscape gardening, dat in Lissabon wordt gecombineerd met enkele andere interieurberoepen. Het maakt EuroSkills een soort kweekvijver, je kunt ook zelf een beroep aandragen. Echt een unieke constructie!"

Binnen houtbewerking is de invulling van vakmanschap een terugkerende discussie. Alfred Evers: "In 2008 scoorde onze kandidaat Meubelmaken behoorlijk slecht omdat de jury niet gewend was dat hij zoveel op machinegebied deed. Landen als Polen, Duitsland, Oostenrijk, Zwitserland en Frankrijk hechten erg aan handwerk. Wij en de Scandinavische landen oordelen echter dat we niet voor niets over machines beschikken, die gebruik je buiten wedstrijden toch ook? Het valt daarom moeilijk in te schatten hoeveel kans onze kandidaten in Lissabon maken. Het gegeven dat we behoorlijk initiatiefrijk zijn, zie ik in de toekomst alleen maar meer worden gewaardeerd. En dat dit dan in internationaal verband naar voren komt... Fantastisch toch?"

Edith Kok

Foto's: SH&M